

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1525. usque ad annum 1529

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1769

VD18 90118480

§. 60. Wimpelingi opera.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66472)

scipiebant, suoque munere tam præcla- Sæcul. XVI:
A. C. 1528.
re fungebantur, ut Julius II. litem non
sine Wimphelingi gloria decideret. Ce-
terum præclarus hic Doctor, cum uni-
tati Ecclesiæ apprime addictus esset,
tumultibus ac dissidiis, quæ Lutheri se-
cta ubique fuscitabat, tantopere com-
moyebatur, ut tædio confectus extre-
mum diem obiret. Eo fatiis functo am-
bo ejus Nepotes Jacobus Spigelius, &
Joannes Majus ad secretiora Cæsaris
consilia admittebantur.

§. LX.

Wimphelingi opera.

Scripsit Wimphelingus tam ligato quam
soluto fermone quamplurimos libros
tam de Ecclesiasticis quam profanis ar-
gumentis, eorumque Catalogus habe-
tur in præfatione ad quamdam oratio-
nem, quam ipse de Spiritu sancto ha-
buit, & Regnianus Philofius Argenti-
næ Anno Domini millesimo quingente-
simo decimo sexto publici juris fecit.
Ea igitur opera, quæ ibidem referun-
tur, impræsentiarum recenseamus: ex
his præprimis exstant tractatus de insti-
tutione & educatione puerorum; de e-
legantiis latini idiomatis; tres libri car-
mine elegiaco conscripti *de triplici can-
dore B. V. Mariæ*; alius liber de purita-
te

Sæcul. XVI. te unacum apologia; tractatus de fru-
A. C. 1528. galitate adversus eos, qui beneficiis
 provisi sunt. Scripsit item Epitomen re-
 rum sive Imperatorum Germaniæ; tra-
 ctatum de adolescentia, alios de Germa-
 norum Historia; Apologiam pro Repub-
 lica Christiana; librum de Hymnorum
 Ecclesiasticorum Auctoribus; necnon
 quatuor Evangelistarum compendium.
 Insuper præter suas Epistolas, poema-
 ta, Historias, pluraque alia opuscula,
 idem etiam elucubravit Soliloquium ad
 laudem Principum ac Germaniæ Pro-
 cerum; Beatæ Virginis, & D. Josephi
 Officium, & Statuta Synodica, quæ
 Basileensis Episcopi jussu ediderat.

Eidem etiam attribuuntur tractatus
 in laudem Ecclesiæ Spirensis, alius de
 Episcopis Argentinensibus, necnon de
 vita Dietheri Archiepiscopi Moguntini.
 Edidit quoque alium tractatum, cui ti-
 tulus: Concordia Parochorum, & FF.
 Mendicantium, in quo libello enormes
 recenset errores, quos quidam Mona-
 chus nomine Martinus de Hanovia præ-
 ter millenas facetias pudori ac Religio-
 ni adversas spargebat, ibidemque Wim-
 phelingus Regulares ex eo capite redar-
 guit, quod Sæcularium causas dijudi-
 candi, ac eos condemnandi libertatem
 sibi arrogent. Denique Parochos hor-
 tatur,

tatur, ne Religiosorum instituta convi- Sæcul XVI.
 tiis proscindant, contemnant, aut ali- A.C. 1528.
 unde eisdem molestias inferant; oppo-
 nit etiam veterum Monachorum vitam
 modernorum moribus, contenditque,
 Parochorum æque ac Monachorum cu-
 ram in eo ponendam esse, ut communi
 studio Ecclesiæ bonum promovere fa-
 tagant.

Ceterum cunctis Wimpelingi ope-
 ribus tam eloquentia quam utilitate præ-
 stat tractatus de puritate Sturmio nun-
 cupatus. In eo probrum sibi objectum
 diluit, quo redarguebatur, quod Apo-
 logiam suam pro Republica Christiana
 contra Clericos beneficiis provisos haud
 scripserit alio ex fine, quam ex eo, quod
 ipse ejusmodi beneficium aucupari haud
 potuerit: igitur hanc in rem ita effatur:
 duo beneficia, quæ Bertholdus Mogun-
 tinus Archiepiscopus mihi obtulerat,
 acceptare recusavi, semperque mihi ab-
 ominationi erit eorum corruptela, qui
 non raro in eadem urbe quatuor aut quin-
 que Ecclesias regunt, pluresque præ-
 bendas, dignitates seu *Personatus*, ac
 nonnunquam alia etiam beneficia per
 alios Clericos possident; imo se viros
 novisse ajebat, qui viginti tria aut om-
 nino viginti quatuor beneficia sibi ven-
 dicabant. Postea agit de puritate Sa-
 cerdotum, atque ad conservandam hanc
 virtu-

Sæcul. XVI. virtutem remedia præscribit, graviter
A. C. 1528. questus de quodam viro, qui, quamvis
 diuturna ei familiaritate junctus fuisset,
 nihilominus illum apud Raymundum
 Papæ Legatum accusabat, quod Reli-
 giosos perperam infectaretur; hanc ita-
 que calumniam diluere intentus palam
 profitetur, quod omnes probos Religio-
 sos amore complectatur, eosque magni
 faciat, illos vero execretur Monachos,
 qui præter habitum & tonsuram nil cum
 vero Religioso commune habent, sed su-
 perbia, & ambitione pleni populum suis
 seducunt sermonibus, in quibus viam
 ad cælum expeditam, necnon pro gra-
 vibus etiam noxis nonnisi levem pœni-
 tentiam esse injungendam tradunt, di-
 vitibus blandiuntur, sacras Virgines cir-
 cumveniunt, cunctos Theologos sæcu-
 lares convitiis laceffunt, ac ne ipsi qui-
 dem Gersonio parcunt. Postea redar-
 guit eos, qui Ecclesiæ proventus ad lu-
 xum vel voluptates convertunt, & pau-
 peres alere negligunt. Denique obser-
 vat, quod natura hominis paucis con-
 tenta sit, proin Presbyter cum medio-
 cri proventu vitam honeste sustentare
 valeat.

In eodem opere quasi per transen-
 nam quæstionem, an D. Augustinus Mo-
 nachorum instituto nomen dederit, per-
 tractat, asseritque, quod sanctus hic Do-
 ctor

ctor nec fuerit Eremita, nec ad S. Be-
 nedicti Regulam (*), nec ad Monacho-
 rum Mendicantium institutum vixerit;
 si enim, inquit Wimphelingus, ejus-
 modi vitæ genus fuisset professus, certe
 in libris Confessionum de eo mentionem
 fecisset; his addidit, quod Possidius,
 qui magni hujus Doctoris vitam con-
 scripsit, certe illum laudibus haud ce-
 lebrasset ex eo, quod nullum condide-
 rit testamentum; id enim ei prohibitum
 fuisset, si unquam Monachum induisset,
 proin hoc, quod intestatus decesserit,
 nullum laudis argumentum subministrat.
 Nihilominus ipsemet tria, quæ ejus opi-
 nioni objici possent, proponit argumen-
 ta; nam primo scriptum reperitur,
 quod hic Sanctus omnibus bonis nun-
 tium miserit, ac in sua Ecclesia cœno-
 bium erexerit. II. Idem Monachorum
 veste indutus depingitur, ac marmorea
 statua

Sæcul XVI.
 A.C 1528.

(*) Hæc typis errore irrepsisse arbitramur; quis enim ignorat. S. Augustinum jamjam anno Domini quadringentesimo trigésimo e vivis excessisse: S. Benedictum vero nonnisi Anno Sæculis quadringentesimo octogésimo primam lucem aspexisse, sacramque suam Regulam primum Anno quingentesimo vigésimo vulgasse, ac tandem circa annum quingentesimum quadragesimum tertium objisse.

Hist. Eccles. Tom. XXXV.

K k

Sæcul. XVI. statua in Beatæ Virginis Templo reg-
A C. 1528. nante Sixto IV. Pontifice fuit inventa,
 cui insculptum erat epigrama, ex quo
 colligebatur per hanc statuam repræsen-
 tari cujusdam Eremitæ S. Augustini ef-
 figiem. III. Exstant quidam S. Augu-
 stini sermones ad Fratres Eremitas. Ve-
 rum cunctæ hæ rationes Wimphelingo
 admodum frivolæ videntur, facilique
 negotio eis respondet, dicens: I. San-
 ctus Augustinus reapse quidem munda-
 nis rebus valedixit, eo sensu, quod suos
 parentes ac bona reliquerit, idque mere
 ultronea abdicatione, quin tamen Mo-
 nachorum instituto nomen dedisset. II.
 Vita Religiosa etiam in habitu sæculari
 duci potest, vestisque monastica, in qua
 exhibetur, nonnisi Pictorum fabula, mar-
 morea vero præfati Eremitæ statua est
 inane commentum ex industria adinven-
 tum, nec illam tanta, quanta perhibe-
 tur, vetustas commendat. III. Sermo-
 nes ad Fratres Eremitas censentur sup-
 posititii, illique nunquam ex calamo S.
 Augustini Hypponenensis Episcopi, sed
 forte divi Augustini Angliæ Episcopi
 profluxerunt.

Scripsit insuper Wimphelingus tra-
 ctatum valde eruditum de hymnis &
 profis Ecclesiæ. Primum horum Au-
 ctorem extitisse autumat divum Ambro-
 sium, qui a Justina Imperatrice Valenti-
 niani

niani Matre dire divexatus, cum in Ec-
 clesia diu noctuque unacum populo suo
 delitescere cogeretur, nonnullos selegit,
 qui ei ad depellendum vitæ tædium
 quosdam hymnos præcinerent, uti te-
 statur S. Augustinus in libro nono Con-
 fessionum. His præmissis varia carmi-
 num genera, ex quibus præfati hymni
 constant, exponit, eorumque Auctores
 designat: de Profis vero, quæ ante E-
 vangelium in sacrificio Missæ decantari
 solent, eorum usum magis recentem,
 ejusque primos Authores fuisse Germa-
 nos affirmat. Ceterum omnia Wim-
 phelingi opera ubique redolent dicendi
 libertatem non minus, quam scribendi
 facilitatem, virumque loquuntur virtu-
 tis studiosum, ac vitiorum hostem, &
 censorem, qui pristinam morum disci-
 plinam revocari ita peroptabat, ut ta-
 men Hæreticorum novitates summope-
 re detestaretur; cum enim Ecclesiæ do-
 ctrinis apprime addictus esset, intimo
 miserationis sensu mala deplorabat, quæ
 Germaniam ejus patriam devastabant,
 tractuque temporis altiores semper ra-
 dices agebant.

Sæcul. XVI.
 A.C. 1529.